

У НОВОМЕ САДУ У ПОНДЕОНИК 5. АПРИЛА 1876.

ПОЗОРИШТЕ

БРОЈ 7.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази свака о дану сваке представе на по тавака. — Столи за Нови Сад 40, а на страну 60 п. месечно. — Претплата се шаље Крнелу Јовановићу, који се из љубави према позоришту приима да разашиље овај лист.

РОМЕО И ЈУЛИЈА.

Трагедија у 5 чинова, написао Виљем Шекспир, с енглеског превео др. Лаза Костић, за српску позорницу удецио А. Хацић.

(Следи наставак.)

Лаврентије.

Та тек си из Вероне пртеран,
Па утеши се, велики је свет!

Ромео.

Ал' осим овог града, није свет,
Већ мука жива, пако, ћаволи!
Из света прогнан, прогнан одавде
Кад свет и живот уједно је ту!
Кад кажеш даље место прогон смрт,
Ко златним ножем скинеш главу ми,
Па смешећи се погубиши ми рекома!

Лаврентије.

Ох, незахвални, суров грешниче!
Твој грех по нашем закону је смрт,
Ал' благи кнез, да теби угоди,
Преврн' је и против закона.
Ту црну, смртну реч ју прогонуји
Та то је милост, срећа, заресислен?

Ромео.

Та мука жива, то зар милост, рај?
Код Јулије је рај!
Ој, свештениче, исповедниче,
Разрешитељу греха, оче мој,
Зар из тих груди можеш сина свог да изваж
Да грудваш страшном речи: пртеран!

Лаврентије.

Залуђен човек; слушај, море, но!

Ромео.

Шта ја вада опет да сам пртеран?
Лаврентије.
Нудим ти лека против болже те. и
Неволја слатка млека, мудрости,
Разблажиће те што си пртеран.

Ромео.

Шта, пртеран? То мудрост? До врага!
Нек мени роди једну Јулију,
Нек град пресади збрине кнежев суд,
Ал' не може л', не ваља, ћути ту,

Лаврентије.

Сад видим већ, да луда не чује.

Ромео.

И како бих, кај мудрац не види!

Лаврентије.

Разговарајмо о том паметно.

Ромео.

Да разговараш, а не осећаш!
Да с' млад к'о ја, а Јула љуба ти,
Баш сад се венч'о, шура убио,
К'о ја заљубљен, пртеран к'о ја,
Тек онда б' вик'о, косу чунао,
К'о ја бих пао овако на земљу,
Да мериши себи некопани гроб. (Падне на тле, куцају.)

Лаврентије.

Устај, сакри се, сине, куцају! (Луна.)

Ромео.

Не, нек' ме bona срца уздисај.
Од сваког ока маглом сакрије! (Лунање.)

Лаврентије.

Чуј како куца! Ко је? Ромео!

Ухватиће те! Таки! Устани!

Беж у књижницу! Ево! — Боже мој! (Неко куца.)

Тврдоглав до зла. Бота! Ево ме! (Неко куца.)

Ко лупа тако? Ко си? Шта ћеш сти? (Изводи се из пода.)

Дојкиња (с поља.) (Следи оправданој.)

Ој, свети оче, оче, где ми је фрај, ви пријатељ јој

Господар моје гости, Ромео? (Улази дојкиња.)

ПОЈАВА ЈЕДНА ЕСТА.

Дојкиња и прећашњи.

Лаврентије.

На земљи, гле, од суза с' опио.

Дојкиња.

Ох, Боже! Баш к'о она, са свим баш!

Симпатија, жалосна подобо!

Баш тако она лежи, баш к'о он,

Завевом плаче, плачем завева.

Покаж'те да сте јунак, на ноге!

Тако вам ње, устајте на ноге,

Та ко је вид'о тако кукати?

Ромео.

Ој, дојо!

Дојкиња.

Еј, господине!

Господине! Та смрт је свему крај!

Ромео.

О Јулиј' збориш? Шта је, како је?

Је л' да ме зове: стари крвниче!

Окаљ'о сам јој крвљу рођеном

Зелену младост наше радости.

Говори, где је? Кажи, шта јој је?

Шта вели моја љубав венчана

О развенчаној нашој љубави?

Дојкиња.

Ох, ништ' не каже, само плач', па плач';

Час на кревет, час опет устане;

Час Тибалта, час виче Ромеја,

Час опет падне доле!

Ромео.

Као да ко

Из топа пузам именом

Да сможди њу, к'о њеног рођака

Што сможди рука клетог имена.

Покаж' ми, оче, кажи место то,

У лешу том где име станује,

Да разорим ироклти његов стан. (Хоће да се прободе.)

Лаврентије.

Ту руку доле, судуд-човече!

А да си човек, лице говори,

Ал' ове сузе кажу: жена си,

А беснило то дивље, да си звер:

Поломси жена, другом полом муж,

У свакој поли пољска једна звер!

Ма устај, момче, живи Јул'ја још,

Још живи, којој умираше сад;

Па шта ћеш? Хтео те Тибалт' убити,

А ти си њега; срећан си и ту:

И сам ти закон поста пријатељ:

Не потуби те, само протера;

Па срећан и ту; сав се благослов

На твоју срећну главу спустио,

Проси те срећа у свој красоти;

А ти се дуриш, бено дурђива,

На срећу и на љубав њезину,

Ал' пази, таки јадно умиру!

Хајд' твојој драгој, обреќ'о си јој.

Пожури се, да не заостанеш,

Док страже око града не метну,

Јер онда не утече на поље;

А у Мантови чекај до згоде,

Да огласимо твоју женидбу,

Да помиримо ваше родове,

Те да те благо помилује кнез.

Ромео долази.

Дојкиња.

О благи Исусе!

Да слушам целу ноћ на такав разговор!

Е, што ти је тек човек научен!

Да јавим dakле мојој госпоји?

Ромео.

Поручи јој, поручи слађаној,

Нек мисли, како да ме покара!

Дојкиња.

И прстен овај треба да вам дам,

Ал' жури ми се, збиља, доцкан је! (Оде.)

(Наставиће се.)

ЈЕДНА ФРАНЦУСКА ГЛУМИЦА.

Вирђинија Дежасетова, то је име, које не треба по ближе опредељивати, јер је свету доволјно познато. Као глумица важила је у својој струци за узор и дотерала је у вештици по зиришној до највишег ступња. Вирђинија Дежа-

зетова боловала је већ неколико месеци. Познавала је своје стање, и гледала је са волтерским смешењем смрти у очи. Пре годину дана говорила је о неком привићењу, што га је у сну видела. „Сневала сам,” приповедаше она својим

гостима, „да сам умрла. Отинила сам на овај свет и чекала сам па рајским вратима да ми их св. Петар отвори. Ту сам видела многе људе, које сам некад познавала и који ме са осмехом поздравише. На један пут се отворише врата, и св. Петар пусти ме унутра и ја видим Бога оца, који ми рече: „Добро јутро, Вирђинијо!“ То беше мој сан.“ —

Та анекдота била би по себи незната, али у устима вирђинијним имала је особиту неку драж. Свој карактер обележила је она боље него што би икоји живописац могао учинити. Беше то године 1872. кад је одговарала на нека питања баронице Олимпије Савијеве у Турину. Та питања и одговори проносили су је још тада по свetu, па не ће бити згорег, да их овом приликом поновимо. Ево их:

Коју врлину уважавате највећма? — Човечност.
Које је својство у човеку најлепше? — Поништење.

А које у женскињу? — Добродушност.

Које је ваше најмилије занимање? — Да у својој кући ред одржавам.

Шта зовете срећом? — Породичан живот.

А несрећом? — Кад изгубимо оне, које волимо.

Коју боју и који цвет волите највећма? —

Плаву боју, а цвет зовин и красуљак.

Који вам је песник најмилији. — Виктор Иго.

Које улоге, што сте их ви створили, највише це-ните? — Ришеле-а, Леторијера, Ла Донасијеру, Гарату, Лизету Беранжерову.

Којим гресима највише гледате ероз прсте?

— Свима, јер ваља и мојим гресима да се гледа кроз прсте.

(Наставиће се.)

СЛУЖБА ПОЗОРИШТА

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Стари каплар,) карактерна прата у 5 делова, од Карла Жујина и Рајхарда, приказана је први пут у четвртак 25. марта о. г. на нашој позорници

Кад би ковачи, поред свог грубог заната, знали писати и позоришна дела, то би та дела морала бити таква, као што је ова карактерна драма, коју су горња господа заједнички написали. Оба инција држали су, по свој прилици, да публика има гвоздене живице, те су ковали и ударали немилостиво по њима, да су све варнице севале, а јадни слушаоци хоће да се угуше од времена ваздуха. Ко је овај комад, који се још пре десетину година на другим позорницама представљао, сада први пут видио, тај доиста није у стању појмити, како се може новијим позоришним писцима, а особито онима из француске школе, толико пребацивати, што тако јако грамзе за ефектом. Ми нисмо још нигде гледали живљим бојама најранјег комада, као што је овај. Ту долази један афекат за другим, све јачи за јачим, и реалистична средства, што се на то употребљују, пису често природна, ни могућа. Радња се, наиме, почев од четвртог чина, силом развлачи, да би се још кроз читава два чина могли дражити сви наши осећаји многим призорима, што силовито потресају. Једва па крају одахне човек, као да му се камен са срца свалио.

Ми нисмо пријатељи тако силовитих позоришних дела, јер остављају после у нама нешто непријатно, и чисто се једимо, што смо узалуд читава три сата дали мучити душу своју само за то, што су тако писци хтели, а не, што је сама ствар по себи то изискivala, јер се комад могао лакше и брже срвшити. А при свем том комад је вредан да се гледа, а томе доприноси много то, што је веома једашен за

позорницу и што су већином добро погођени карактери гово-това свију особа, што се у њему налазе.

Радњу тога комада не ћemo овде да излажемо с тога, што је не вреди саопштавати у мрџавом изводу, а иначе би морали бити сувише опширни.

Представа је текла добро и испала је окружно, складно. Ружић је приказивао тешку и мучну насловну улогу и изнео ју је својом уметничком способношћу као што треба, особито у трагичним моментима, кад онеми искад опет проговори. С њим се уноредо држала Д. Ружићка (Миша Ранцбергова), која је лено изразила тугу материнску за изгубљеним дететом. Л. Харићева (Марија) била је као вазда симпатична; али је, на жалост, издаје глас у афектима, а та нехочтична мана моћи ће се тек временом поправити, док јој глас неизбаји ојача. Зао, елеменат заступао је Марковић (Фрошар), али у место да је побудио у нама мржњу и гнушање, произвео је по кад и кад смех. Не ћemo да пресуђујемо, да ли да се тај противни успех припише схваћању једног дела наше публике, или је томе дала повода игра Марковићева. Споредне улоге заступали су добро и згодно су извели: Ј. Поповићева (Катарина), Ј. Зорићева (Лиза), Јукић (Таверни), Зорић (Бенера Рокбер), Сајевић (Луцијан), Јуришић (Шикар), и Божковић (Потијон). Не би лено да заборавимо на малу, умиљату М. Максимовићеву (Емелина), која је живахић и лено своју улогу у првом чину одиграла, те ју је публика испратила бурним пљескањем. Публика, која је прилично посетила позориште овог вечера, обратила је живу пажњу овоме комаду и изјављивала је чешће своје допадање. Сvakако ће се „Стари каплар“ још доста пута моћи приказати на нашој позорници.

Издaje управа српског народног позорита.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

7. ПРЕДСТАВА.

ВАН ПРЕТИПЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У ПОНДЕОНИК 5. АПРИЛА 1876.

ПО ДРУГИ ПУТ:

СТАРИ ЈАЊАР.

КАРАКТЕРНА ЦРТА У 5 ДЕЛОВА ОД КАРЛА ЈУЈИНА И РАЈНХАРДА, С НЕМАЧКОГ ПРЕВЕО Д. ЈОКСИЋ,

МУЗИКА ОД ИВАНА П. М. ЗАЈЦА.

ОСОБЕ:

Генерал Гастон Рокбер	Зорић.
Таверни, набављач ране за војску	Лукић.
Каплар Симон	Ружић.
Никар, драгонер	*
Шигош, рекрут	Марковић.
Петар Фрошар, кнез у селу	Сајевић.
Луцијан, симонов син	Вожовић.
Потишон, млад сељак	Поповић.
Жермон, нотар	Јуришић.
Један ађутант	Вунић.
Стевац, слуга	Д. Ружићка.
Мина Ранцбергова	Л. Хадићева.
Марија	М. Максимовићева.
Емелина, дете од 4—6 година	Ј. Поповићева.
Катарина, жена симонова	Ђ. Зорићева.
Лиза, девојка из села	

Официри, војници разног рода, народ, — Збива се први чин у Немачкој 1807. год., остало у Францу-

зии и у другим земљама, да се симонови, који су свој на 15 година касније, подложили најжесточнијим казним.

Утоворак 6. априла први пут: „СЕДИ С МИРОМ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

Бранко Рајић. — За тим: „БЕЗ ЖЕНИДБЕ.“ Шаљива игра у 1. радњи, од Ф. Вела, превео

БОЛУЈЕ: П. ДОВРИНОВИЋ.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК 10 И ПО САХАТА.